



## త్యాగరాజ

కృతుల్లో పదవిన్యాసం మోక్షసన్న్యాసం

ఈమని సుధ

*Tyagaraja: Lyric to Liberation*  
(Delhi: Motilal Banarsidass, 2019)

ఎమెస్కో

## విషయ సూచిక

కృతజ్ఞతలు

ఉత్పత్తి క్రమం

1

1. నిధి అంటే నిర్లక్ష్యం

9

2. దైవాంశ సంభూతి

14

3. గీర్వాణ సాహిత్యం

27

4. పంచరత్న కృతులు

35

5. నైతిక సూత్రాలు

42

6. మానస మర్కటం

51

7. భక్తి వాహిని

58

8. చిత్తవృత్తులూ గేయరీతులూ

68

9. నిందాస్తుతి

73

10. మధుర భక్తి

87

11. అతిథి సత్కారాలు

97

12. ఉచిత భోజన వసతులు

110

13. యాత్రా వైముఖ్యం

114

14. నాద బ్రహ్మం

122

15. కైవల్యం

129

గేయానుక్రమణిక

133

శబ్ద సూచి

137

## ఉత్పత్తి క్రమం

ఇటాలియన్ యాత్రికుడు నికోలో కాంటి దీనిని 'ఇటాలియన్ ఆఫ్ ది ఈస్ట్' (Italian of the East) అన్నారు.

రవీంద్రనాథ్ టాగోర్ దీనిని దేశంలోని భాషలన్నిటికంటే మధురమైనది అన్నారు.

శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు ఒక పద్యంలో 'దేశ భాషలందు తెలుగు లెస్స' అని వ్రాశారు.

తమిళ కవి సుబ్రహ్మణ్య భారతి<sup>2</sup> (భారతియార్) దీనిని చాలా 'సుందరమైన' భాష అని స్తుతించారు.

భక్త రామదాసు అనబడే కంచర్ల గోపన్న ఈ భాషలోనే తన పద్యాలూ కీర్తనలూ వ్రాశారు.<sup>3</sup>

మహాభక్తుడూ మహర్షి<sup>4</sup> కర్ణాటక సంగీత మూర్తిత్రయంలో ఒకరూ అయిన త్యాగరాజు<sup>5</sup> శ్రీరామచంద్రుని తమ గేయాలతో మెప్పించి కైవల్యాన్ని పొందింది ఈ భాషలోనే.

అదే తెలుగు భాష.

తెలుగు అజంత భాష. పదాలన్నీ కొంచెమించుమించుగా అచ్చులతో అంతమౌతాయి. ఇటాలియన్లో కూడా ఇదే పద్ధతి. ఇంగ్లీషువారు మొదట్లో మనదేశం వచ్చినప్పుడు హలంతమైన వారి భాషతో పోల్చి చూసి ధారావాహినిగా పదాల మధ్యలో

1 16వ శతాబ్దంలో విజయనగర సామ్రాజ్యాన్ని సందర్శిస్తూ.

2 1882-1921

3 17వ శతాబ్దంలో 'భద్రాచల రామదాసు.'

4 త్యాగరాజుని సాధారణంగా 'మహర్షి' అని ఎవరూ వర్ణించరు. మనం ఈ విధంగా అనడానికి కారణం క్రింద తెలుస్తుంది. భక్తిజ్ఞానవైరాగ్యాలు కలిగి తమ సాహిత్యం ద్వారా భగవంతుని ప్రసన్నుని చేసుకుని మోక్షాన్ని సాధించిన మహాపురుషుడు ఋషికాక వేరెవరు? అత్యుత్తమ గేయసాహిత్యం కావ్యమే అని చెప్పడంలో ఉత్పేక్ష ఎంతమాత్రమూ లేదు.

5 1767-1847